

Postadres: Bongerdstraat 6 - 5931 NG Tegelen - info@hktegelen.nl - www.hktegelen.nl - Bank NL38 RABO 0150 5262 02

Nieuwsbrief maart 2025

De laatste nieuwtjes van de Heemkundige Kring Tegelen

Aanmelden en afmelden voor deze gratis nieuwsbrief is mogelijk via info@hktegelen.nl of onze website www.hktegelen.nl.

Heem uit zorgen over toekomst gemeentearchief

In een brief aan de gemeenteraad heeft de Heem haar zorgen geuit over de toekomst van het gemeentearchief. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw beleidsplan gemeentearchief. Gezien de ontwikkelingen in het recente verleden, zowel in ons gemeentearchief als elders in den lande, is het bestuur van de Heemkundige Kring Tegelen bezorgd over het beheer en de toegankelijkheid van het gemeentearchief. Onze brief sluit aan bij de brief van het LGOG-kring Venlo aan de gemeenteraad d.d. 16 februari 2025. De brief van de Heem aan de gemeenteraad is te lezen [op onze website](#).

Het gemeentearchief is voor onze vereniging als geheel en een groot aantal onderzoekende leden en relaties , van groot belang. Daarbij hebben we vooral behoefte aan:

- Toegang tot unieke bronnen. Bewaren en beschikbaar stellen van primaire bronnen.
- Professionele expertise. Specialistische kennis over zowel de collectie als historische onderzoeksmethoden.
- Fysieke ruimte. Studieruimtes waar verenigingsleden onderzoek kunnen doen.
- Digitalisering. Digitalisering van collecties waardoor historische documenten toegankelijker worden.
- Gezamenlijke projecten. Samenwerking aan tentoonstellingen, publicaties of educatieve programma's die de lokale geschiedenis belichten.
- Netwerkmogelijkheden. In contact komen met andere historisch geïnteresseerden en organisaties.
- Bewaarfunctie. Helpen bij het duurzaam bewaren van collecties en archieven van lokale stichtingen, verenigingen, bedrijven en personen.

We vinden het wenselijk onze rijke archieven actief te exploreren. Om dat te realiseren zouden naar onze mening speerpunten in het toekomstige beleid moeten zijn:

- Hoge publieksvriendelijkheid;
- Goede fysieke en digitale toegankelijkheid;
- Behoud van en liefst uitbouw van de historische expertise van medewerkers;
- Mobilisatie van het onderzoek potentieel aan (onbetaalde) vrijwilligers.

Terugblik lezing Kruisen en Kapellen in Tegelen en Steyl

Rob van der Heijden gaf op dinsdag 18 februari in zaal Vriendenkring een lezing over de kruisen en kapellen in Limburg, met veel aandacht voor de kruisen en kapellen in Tegelen en Steyl. Tegelen en Steyl herbergen een schat aan klein-religieus erfgoed. Zo hebben we diverse kapellen in Tegelen en Steyl, maar liefst 6 wegkruisen (waarvan de oudste 90 jaar oud) en diverse andere religieuze objecten. Rob verdiepte zich met de 35 aanwezigen in de geschiedenis achter deze kruisen en kapellen. Wie plaatste ze en waarom? Wat vertellen ze ons over het religieuze en culturele verleden? Rob wist door grondig onderzoek over iedere kapel en ieder kruis veel details te geven.

Operation Grenade – hulp gezocht.

In samenwerking met het Tegels Comité Herdenking Gevallenen en het Forgivenessmuseum is de Heemkundige Kring bezig met een aantal activiteiten rondom de herdenking / viering van 80 jaar bevrijding.

Op **woensdag 19 maart** wordt er voor de bovenbouw van de basisschool een belevenisspeurtocht gehouden langs plekken die in de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol hebben gespeeld. Voor deze speurtocht hebben zich bijna 400 kinderen aangemeld. De speurtocht start bij de Martinuskerk (1) en het officiële startschot wordt gegeven door burgemeester Antoin Scholten.

De kinderen lopen een route van 6 kilometer en komen op de route langs het Jo Wilmsmonument (2), het front aan de Maas (3), de kapel van de blauwe zusters (4), Kamp Steyl (5), de kloosterkelders (6), de Rochuskerk (7), de Sint Jozefschool (8) en het oude ziekenhuis (9). De tocht eindigt bij het oorlogsmonument aan de Raadhuislaan (10). Voor onder andere het vertellen van de verhalen bij de genoemde plekken **zoeken we nog enkele vrijwilligers**. Mocht je woensdag 19 maart in de ochtenduren willen meehelpen bij deze tocht, geef dat dan door via een e-mail naar voorzitter@hktegelen.nl. Ook voor vragen en opmerkingen kun je naar dat adres mailen. Uiteraard zorgen we ervoor dat je vooraf alle informatie krijgt en op die woensdag wordt ook voor een natje en droogje gezorgd.

Deze tocht kan door andere belangstellenden ook op maandag 21 april (2^e Paasdag) tussen 11 – 15 uur worden gelopen.

De Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie (NSVO) in Tegelen

Sjeng Ewalds zocht de rol van de NSVO in Tegelen uit. Dit leidde tot onderstaand artikel. Heb je aanvullende informatie? Dan horen we dit graag via info@hktegelen.nl.

Op de "Naamlijst van in Tegelen wonende NSB'ers en andere politieke verdachten" van januari 1946 staan 102 personen. Zeven dames zijn lid van de Nationaal Socialistische Vrouwen Organisatie, kortweg de NSVO. Hiervan zijn er ook twee die op de lijst van de NSB staan. Een van deze dames was de groepsleidster van de NSVO afdeling Tegelen. [Lees verder op onze website...](#)

Van verblijfs- en bewakingskamp Kamp Steyl naar doorgangshuis De Hommel

Gerrit van der Vorst schreef diverse blogs over Kamp Steyl. Met toestemming van Gerrit zijn deze blogs gebundeld [op onze website](#). Reacties op deze blogs ontvangt Gerrit graag (gp.vandervorst@xs4all.nl).

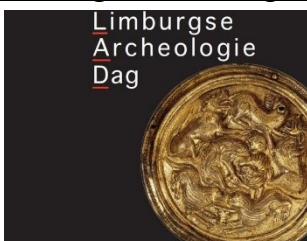

De RK Landbouwschool in Horst werd eind 1944 afgezet met prikkeldraad en tijdelijk als kamp voor politieke delinquenten uit Noord-Limburg gebruikt.

Zie ook: www.heemkundehegelsom.nl. De overkant van de Maas werd eerder bevrijd dan Venlo. Daar begon men ook eerder met het oppakken van verdachten. Vanaf 1 december 1944 werden die opgesloten in het gebouw van de Landbouwschool in Horst. Er is weinig bekend over de omstandigheden, maar duidelijk mag zijn dat zo'n schoolgebouw beperktere faciliteiten bood als een gevangenis.

Het was een wild-west-periode. De meeste arrestaties geschieden door de Binnenlandse Strijdkrachten, waarbij zich razendsnel allerlei 'foute' figuren aansloten. Zo kon het iemand, die ten onrechte als 'fout' werd aangemerkt, overkomen dat hij met veel machtsvertoon en wapengekletter werd gearresteerd door een voormalige zwarthandelaar in een BS-overall of door een politieman die tijdens de bezetting joodse mensen had gearresteerd (de Jodenvervolging was bij de zuiveringen geen issue). [Lees verder op onze website....](#)

Limburgse Archeologiedag op 5 april

Op zaterdag 5 april 2025 vindt in het Limburgs Museum alweer de vijftiende Limburgse Archeologie Dag plaats. Deze dag is de jaarlijkse ontmoeting voor archeologen, beleidsmakers en geïnteresseerden, als professional of liefhebber. De vijftiende Limburgse Archeologie Dag begint op 5 april om 10:00 uur. Het programma duurt tot 17:00 uur.

Rondleidingen door Abdij Ulingsheide weer vanaf 1 april mogelijk

De Heem verzorgt, in samenwerking met Rendiz, rondleidingen door het voormalig trappistenklooster, abdij Ulingsheide in Tegelen. In 1884 vestigden zich hier de eerste monniken. In 2002 vertrokken de laatsten. Veel van de vertrekken zijn nog in originele staat en zijn te bezoeken. De kloosterkapel heeft prachtige glas-in-loodramen en de kapittelzaal bijzondere stoelen. Loop door de novicengang met uitzicht op de novicentuin en natuurlijk door de kruisgang, met in het midden de pandhof, waar kloosterlingen lezend in hun brevier rondjes liepen.

De rondleidingen zijn op aanvraag mogelijk en duren circa 1,5 uur. De prijs voor een rondleiding bedraagt € 44,- voor een groep tot 8 personen. Bij grotere groepen komt hier € 5,50 per persoon bij. Meer informatie en aanmelding voor de rondleidingen op www.hktegelen.nl/uit-in-tegelen.

Kerkwachten in Steyl zoeken versterking

De bovenkerk van het Missiehuis in Steyl is van mei t/m oktober te bezoeken op zondagmiddag tussen 13.30 en 16.30. Een groep vrijwilligers, de kerkwacht, staat klaar om bezoekers de bovenkerk te laten zien en informatie te geven over de kloosters van Steyl. Zij kunnen nog versterking gebruiken. Wil je dit enkele zondagmiddagen per seizoen doen? Meld je dan bij Annemie Rayer via telefoonnummer 06-12679887.

Jochumhof Heemconferentie

Ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het Kloosterdorp Steyl bij Tegelen, organiseert de Stichting Botanische tuin “de Jochumhof” in Steyl op vrijdag 23 mei 2025 een conferentie over de planten en dieren van ruim twee miljoen jaar geleden. In het zogeheten Tiglien – een periode in de geologie die vernoemd de Limburgse plaats Tegelen – leefden hier onder andere de reuzenbever en het Grote Tegels Hert. De conferentie is opgezet voor een breed publiek en zal plaatsvinden in het Limburgs Schutterij Museum in Steyl, op loopafstand van de Botanische Tuin de Jochumhof.

jochumhof is

In samenwerking met het Mammoet Laboratorium uit Hellevoetsluis is een interessant en boeiend programma samengesteld met korte lezingen van vermaarde sprekers op het gebied van de flora en fauna van het Tiglien. Onder dagvoorzitterschap van Prof. Dr. Leon Claessens spreken onder meer onze leden Marcel Dings (Kleidelving in Tegelen) en Bart Faassen (Tiglientuin in De Jochumhof), maar ook Ir Jean Pierre de Warrimont (Prof. Dr. Eugene Dubois en Tegelen), Dick Mol (Grote zoogdieren uit Tegelen) en Prof. Dr. Jelle Reumer (Grote zoogdieren uit het Tiglien van de Oosterschelde). Na afloop van de dag wordt een levensgroot model van het Grote Tegels Hert onthuld in de Tiglientuin van de Jochumhof. Aanmelden kan via tiglienconferentie@gmail.com tot 15 april. Deelname kost € 20 euro per persoon, lunch en koffie/thee/vlaai zijn inbegrepen in de prijs. Wenst u ook het ruim geïllustreerde boekje met de samenvattingen van de lezingen te ontvangen, dan is totaal € 30,-- verschuldigd. Het boekje wordt tijdens de conferentie overhandigd.

Aandacht voor 150 jaar Kloosterdorp Steyl op Omroep Venlo

In vijf radioprogramma's op [Omroep Venlo](#) wordt de komende maanden aandacht besteed aan 150 jaar Kloosterdorp Steyl. Op zaterdag 15 februari was de eerste uitzending over 'Kloosters en historie' te beluisteren op Omroep Venlo.

De radioprogramma's worden gemaakt door Huub Hovens, Frank Schatorjé en Hanno Lamers. Die laatste is betrokken bij de organisatie van de

festiviteiten in het kader van 150 jaar Steyl. Ze zijn steeds te beluisteren op zaterdagen van 12.00 tot 14.00 uur, elke keer is er een ander thema.

- **Zaterdag 15 februari** - Kloosters en historie
- **Zaterdag 8 maart** - De missie en de culturen
- **Zaterdag 5 april** - Steyl als trekpleister
- **Zaterdag 26 april** - Steyl als woonplek en zijn uitdagingen
- **Zaterdag 24 mei** - Steyl, de missie, nu en in de toekomst

De Sportbar op de Muntstraat

De sportbar aan de Muntstraat was tot 1992 in gebruik als café en ontmoetingsplek voor veel verenigingen. Onder meer AVT, Ruitersclub en Irene Veteranen hadden hier hun thuisbasis. In augustus 1992 brak brand uit en ging de gehele inboedel verloren. Het pand werd na enige tijd leegstand omgebouwd tot woning.

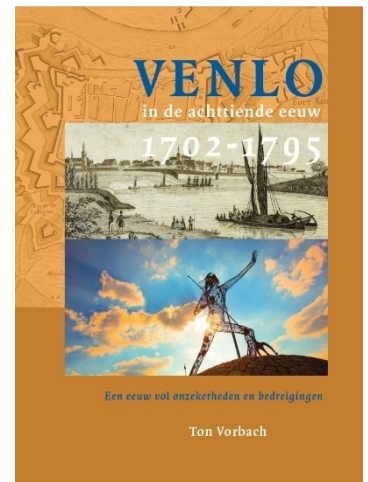
Het karakteristieke gebouw aan de Muntstraat werd in 1907 door Hendrik Teeuwen samen met zijn echtgenote Hubertina Driessen als café in gebruik genomen. Hendrik overleed al in 1916, waarna Hubertina het café overnam. In 1930 komt zoon Johannes (Sjeng) Teeuwen (van de Mins) met zijn vrouw Antje in de zaak. In 1963 neemt Herman Teeuwen met zijn vrouw Leentje in de zaak. Herman is een zoon van Sjengs broer Herm (van de Mins) en voetbalde na Irene bij V.V.V. en Eindhoven. De naam Sportbar wordt sinds 1949 gevoerd; het café Teeuwen werd hiervoor ook Sportlust genoemd. In het café kwamen ook veel oosterburen. Tot 1966 liep immers de Kaldenkerkerweg door in de Muntstraat, via een overweg over het spoor vóór de Sportbar.

Café Teeuwen was de eerste in Tegelen die overging tot de aanschaf van een zogenaamd 'spraakmesjien', ofwel orchestrion als voorloper van de jukebox. Het orchestrion werd geleverd door de Tegelse firma Bekx-de la Fai aan de Spoorstraat. Op de [Facebookpagina van de Heem](#) is een groot aantal foto's van Café de Sportbar opgenomen.

Nieuw boek: Venlo in de 18e eeuw

Door Ton Vorbach is een mooie geschiedkundige beschrijving gemaakt van Venlo tussen 1702 en 1795. Het boek is nu ook te verkrijgen bij de KOSO (Grotestraat 46) en [via onze webshop](#).

Het boek *Venlo in de achttiende eeuw, 1702-1795* schetst een gedetailleerd beeld van het leven in Venlo en het Staatse deel van het Overkwartier van Gelre. Op basis van archiefbronnen beschrijft het de bestuurlijke, economische en sociale ontwikkelingen in de stad. Het boek is uitgevoerd in hardcover, bevat 240 pagina's en kost € 32,50.

Na de overgang naar de Republiek in 1702 werd Venlo een generaliteitsgebied. De bevolking groeide geleidelijk en kreeg een duidelijker structuur door de volkstelling van 1792. De stad kende een oligarchisch bestuur, waarbij functies via patronage werden verdeeld. De rechtspraak was verdeeld tussen de schepenbank en het Hof van Gelder, wat vaak tot conflicten leidde. Daarnaast had Venlo als garnizoensstad een belangrijke militaire rol, met versterkte vestingwerken en kazernes.

Voorlopig programma 2025

De Activiteitencommissie heeft de volgende activiteiten gepland voor 2025:

- 12 januari 2025: opening verenigingsjaar
- 18 februari 2025: lezing Kruisen en kapellen door Rob van der Heijden
- 29 april 2025: lezing over Tegelenaren in Nederlands Indië, door Sjeng Ewalds
- Mei 2025: expositie Tegelenaren in Nederlands Indië
- 27 mei: lezing vliegtuigcrashes en de luchtoorlog door Joop Hendrix
- 9 juli 2025: halfjaar activiteit, bezoek Limburgs openluchtmuseum Eynderhoof
- 16 oktober 2025: derde lezing
- 18 november 2025: vierde lezing
- 11 december 2025: jaarafsluiting

Openingstijden

Een groep van zo'n 20 leden van de Heem bemenst het KOSO pand. Kóm binne! voor een praatje over Tegelen en Steyl, het lezen van een boek over onze geschiedenis of het neuzen tussen de Tegelse en Steylerse attributen. Heb je zelf nog bijzondere attributen die we aan ons rijke archief mogen toevoegen? Neem ze dan mee!

Openingstijden KOSO-pand

- **Maandagen, 14.00-16.00**
- **Dinsdagen, 14.00-16.00**
- **Woensdagen, 14.00-**

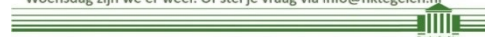
In verband met de vastelaovend is de KOSO maandag en dinsdag gesloten. Woensdag de 5e ontvangen onze vrijwilligers je weer graag!

KOSO

Vrijdag 28 februari, maandag 3 en
dinsdag 4 maart zijn wij in verband met
vastelaovend

gesloten

Woensdag zijn we er weer. Of stel je vraag via info@hktegelen.nl

Overige activiteiten in Noord- en Midden Limburg

De eigen activiteiten van de Heemkunde Kring Tegelen zijn vetgedrukt.

Datum en tijd	Activiteit	Locatie
Tot en met 11 mei	Tentoonstelling Kannenbäckerland; keramiek uit het Westerwald, georganiseerd door Keramiekcentrum Tiendschuur.	Tiendschuur, Kasteellaan 8, Tegelen
Tot en met 29 juni	Hollywood op Flores, Nederlandse filmgeschiedenis. Speelfilms van pater Simon Buis SVD.	Missiemuseum, Veerweg 6, Steyl
Woensdag 5 maart, 14.00-16.00 uur	Demonstratie 3D-printer, georganiseerd door Keramiekcentrum Tiendschuur	Tiendschuur, Kasteellaan 8, Tegelen
Maandag 10 maart, 20.00 uur	Lezing door Bibi Beekman over Romeinse Villa's in Limburg, georganiseerd door LGOG Kring Venlo, niet-leden € 7,-	Gemeenschapshuis De Bantuin, Pastoor Kierkelsplein 20 Venlo
Vrijdag 14 maart t/m 6 mei	Tentoonstelling 80 jaar vrijheid, georganiseerd door Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal over WOII en de bevrijding van de gemeente Beesel	Bibliotheek Reuver, Pastoor Vranckenlaan 18, Reuver
Zondag 16 maart, 12.00-17.00 uur	ST-art festival; straatartiesten in De Doolhof. Gratis entree.	Openluchttheater De Doolhof, De Drink 60, Tegelen
Dinsdag 18 maart, 10.00-12.00 uur	Rondleiding door het historisch monument: kasteel De Berckt, door kasteelheer Paul Nagels. Kosten € 10,- incl. koffie en Baolderse Kook. Aanmelden vvbbaarlo@hartvanlimburg.nl	Kasteel De Berckt, Berckt 1, Baarlo
Woensdag 19 maart 09:00 – 12:30 uur	Operation Grenade: een speurtocht voor de bovenbouw van de Tegelse basisscholen langs plekken die in de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol hebben gespeeld.	Route door Tegelen en Steyl
Donderdag 20 maart, 20.00 uur	Algemene ledenvergadering met aansluitend TegelenQuiz door Jos Wolbertus	Harmoniezaal, Posthuisstraat 30, Tegelen
Donderdag 27 maart, 20.30-22.30 uur	Brooks Williams & Aaron Catlow, concert georganiseerd door De Speelplaats	Harmoniezaal, Posthuisstraat 30, Tegelen
Zaterdag 5 april, 10.00-17.00 uur	Limburgse Archeologiedag, aanmelden via website van Limburgs Museum	Limburgs Museum, Keulse Poort 5, Venlo
Zondag 13 april, 10.00	Landschapsexkursie in Maalbeek, onder leiding van Dré Crommentuijn. Georganiseerd door IVN de Steilrand	Parkeerplaats Europarcs Maasduinen, Maalbekerweg 25, Belfeld
Zondag 13 april, 10.00-12.00 uur	Publieksexkursie het rondje van de Tang, rond de Tangkoel, georganiseerd door Het Limburgs Landschap	Start bij P-plaats Café de Elze, Baarlosestraat 324, Hout-Blerick
Donderdag 17 april, 20.30-22.30 uur	Ad Vanderveen Trio (Ned), concert georganiseerd door De Speelplaats	Harmoniezaal, Posthuisstraat 30, Tegelen
Dinsdag 29 april, 20.00 uur	Lezing van Sjeng Ewalds over Tegelenaren in Nederlands-Indië	Zaal Vriendenkring, Arnoldus Janssenstraat 64, Steyl

